

Legivsamäd de lautel.

LEESBOEKJE

VOOR

School, Huis en Hart.

Liläda-smabuk
dünnü

jul, dom e lad.

SAMENGESTELD DOOR

PEKOSIADOL FA

BÜNKAP,
profesan Volapüka.

Lön, püb e bük, fiama: PEKELHARING, J.,
in Zaltbommel (Nedän).

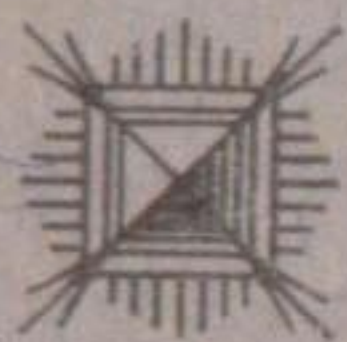
Suäm fl 0.10 (ndk)

707276-A

Visidakads, feiniks vemo sa kövs, fläno
in domi, plo Nedän f 0.80; flänö in domi
plo läns fövo (sesümü Nedän) fl. 1. Bükots
votik vem nedilidö. Lesamots e suämabe-
kal, fläno, pos lensäk.

Dübü bonedamöd se läns difik lüjonob
dünü studels Volapüka, tefüso, das poiko-
midomsöd kurato Nem, süt, dom-e sütanüm,
Län e zif- ü topanem.

Plidö! blufonsös balna-ed
obönidons nevel tefüso.

LEESBOEKJE

VOOR

School, Huis en Hart.

Liläda-smabuk
dünnü

jul, dom e lad.

SAMENGESTELD DOOR

PEKOSIADÖL FA

B Ü N K A P,
profesan Volapüka,

Lön, püb e bük, fiama: PEKELHARING, J.,
in Zaltbommel (Nedän).

Suäm fl 0.10 (ndk)

Püked vpa.:

„Menadè bàl, *pükì* bàl!”

„Aan ééne menschheid, de ééne taàl”

Plisip kilsido vpa.:

„Ton (kazet) *binom* su *finasilab* *alika* *vöda!*”

„Het accent komt op de eindlettergreep

van ieder woord.”

KÖSEKAMÜ
DATUVAL, GENIAL,
VOLAPÜKA,

ä

lememü

telsüpazel, öta püka.

Lestimafuliino de lautel.

Met den meesten eerbied

gewijd

aan den

Uitvinder, den Geniaal,

der

Wereldtaal,

en als aandenken aan het feest

van het twintigjarig bestaan

dier taal.

DOOR DEN SCHRIJVER.

DE SPRAAKKUNST DER WERELDTAAL.

[De uitvinder der Wereldtaal is de em. R. K. pastoor JOH. MART. SCHLEIJER, thans wonende in welverdiende, betrekkelijke, rust te Konstanz a. h. Bodenmeer in Duitschland. Het geboortejaar van den genialen man is 1831, dag en uur zijn dezelfde als die van zijn vader; 18 Juli].

Eene korte beschrijving van de schoone Wereldtaal moge hier volgen. De letters worden *zonder uitzondering* steeds op dezelfde wijze uitgesproken, d. w. z. NIMMER verkort in klank, of dof, of toonloos! Enkele letters verschillen wat hun uitspraak in de wereldtaal betreft met die der andere alfabets. Nl. *v.* (is *weëh*); *z* (is *dzeëh*); *y* (is *jeëh*); *c* (is *dsjeëh*); *j* (is *'sjeëh*); *u* (is *oeh*); *ü* is (*ùùh*); de *q* en de *w* worden in het volapük (is *woohlaapùuhk*) niet geschreven, in de plaats daarvoor zijn de *k* en de *v*. — Het meervoud steeds door achtervoeging der *S*. — De klemtoon onveranderlijk op de laatste lettergreep van ieder woord; in de poezie mag

men zich daarin eenige vrijheid veroorloven. Geen woord mag uit meer dan zes lettergrepen bestaan. De verbuiging is: 2e naamv. *a* (*löfa*); 3e naamv. *e* (*vile*); 4 naamv. *i* (*sani*). Vervoeging (zonder onregelm, werkwoorden, of uitzonderingen!!): door aanhechting der pers. voornmw. a. h. zelfst. naamw. Bijv. *axänob* (juist op dit oogenblik [*a*] *stijg* ik); *anolöb* (juist o. d. o. weet *ik*); zoo, ook de andere pers. vrnw.; *äpükol* (gij sprak); „*edunöm*” (slechts hij heeft het gedaan!!) *ivarof* (zij had gewacht; *ispelöf* (slechts zij had gehoopt!); *pacütöbs* (wij... alleen, worden bedrogen); *payüfols* (gij wordt gesteund) (meerv.); *pecedöms* (zij, in het bijzonder, worden gehouden voor ...!); *pivedöts* (slechts zij [vrouw:] zij in het bijzonder, waren geworden ...!); *posflätöf* (slechts zij zal gevlaid worden); *pusavob* („ik zal gered worden zijn”). — Het bijwoord: door middel van *o* (is *óóh*) achter het zelfst. nmw.; de bijvoegl. naamw. d. m. v. de lettergreep „*ik*” [is *ièhk*] aan het stamwoord. Met goed gevolg worden b. v. en o. m. aangewend, voor-

setsels als *zeilü* [met het doel om.....]; *timü* [ten tijde van....]; *vokü*]met het doel, om, te roepen: *calü* aangesteld als, of: in het ambt van....; enz., enz., enz.

Eindelijk nog een „voorwoord” voor dit boekje. Het is geschreven, geheel getrouw aan de regelen van de spraakkunst der Wereldtaal. Meesterlijk zal alles er wel niet van zijn, want de schrijver is, helaas, De Meester niet. Toch hoopt hij dat der jeugd op de scholen waar mettertijd Volapük wordt geleerd, naast de moedertaal, het boekje aangename uitspanning — EN — „*kloeke gedachten*” moge helpen schenken! Desniettemin zullen ouderen van jaren er ook iets uit kunnen leeren.... als zij er den lust toe bezitten, het eens welwillend ter hand te nemen! Voor die welwillendheid dankt de schrijver bij voorbaat en roept allen Volapük vrienden, en -voorstanders een hartelijk „Ladyülö!” toe.

ZALTBOMMEL, Nedän,
1899, Apul, telsefolid.

BÜNKAP.
prof. in Volapük.

K O N S.

NETAHÜM NEDÄNIK.

liänevs 1, 6, e 8 id.

„Foginän, vo-li kanom vedön fatän öbes?“

B.

Kela, de vön, in Nedä-blud,
Nokos in lib nen sten,
Len God, plo reg e län, me glut,
Plekos, demü Öma Le-Ben :
Sogü ötan ke-tonosöd,
Mofü kudöf trepik,
Me kanidüm obas nen glöt:
„Ji-reg [regal] e fatalän zelik!“

„Jelös, o God, dem lif ji-rega,
Dem Cöd sanik len tron,
Nidös obes golüd uta,
Nevelö.., um', ka tug e von.
Plekobs dem Dug Ola, e Yüf
Ple of, lä kuds regik,
Dat beatug, kömös len Jüf:
Ji-reg [regal] e fatalän zelik!“

Dese zela-lu-bros, beg nu,
Jelü ji-reg, me drän:
Savü Le-stam öfa, e zu,
Ple obs, as famül ofa, zi stän!
Fimös hümi, alätiko,
As vip de obs-lönik:
Plesefamü ji-reg, vö lonedo,
E fatalän löfik!“

BÜNKAP.

Zaltbommel, 1899, Apul, 12 id.

SIREPASTAF.

„Te non' vat nö!“ (Fürstateat in Vün)

Fat e son, (a)jäfüg(s)o¹, yag, ebo su fel, bluk dibik eflumom bevüs. Gö len pul, arivü fat, nemögos dub levid bluka. — Fovö, slud pula, dikötü bimalam se bujadem, — ninsiad üta bolediko inü bluk, e pos luyüm en... mekom lebuni. Ab viö! dü sweb bluk ove, padiblekos, zenodü staf, äso, tö sirepalam. Klüso², fal dibik, pula vat ini, dü lubels en, brosölo, äkosturoms ovüs³. — Pelogos dubü jegan in fag, kel pos lü-rön, äluvoksom. Abü, skutos, pul, mö! vati oke, svimü jol, smilölo. Nü etan äpükom yagele, yono : Ba etidons-la beno mödikosi sone onsa, gä den(o) (e)fögedü unos. Kikod kösöm len cil, nevestigü lined, bü yum(öf) tikäla? Izitü xam, linedo, dem pif müedik, vo inekonfidomöv len skin cütöl! — O flen! ägepükos deü fat, ekudob dem jap loga, e pläg len näms oma. Kodüso, mög, konfidü om len

plaki. Dub tim lenadomöd tefü mikonfid.
Ab, oledulom brafiko in tenüd, ga dub loga-
jap e pläg nämas.

DI O G E N.

„Uf gä nem oba, no, Lexander,
pänemob la Diogen.“

Lexander, reg e pugajamep Mazedonäna
iladyülom glikä-sapeli, me vöds: Üf no gä
nem oba, Lexander, pänemob-la Diogen ⁴.
— Ageblicos lä toned sapela, tö Parmen ⁵,
milital rega. — Vöd selednik deü jamep, zu
reg!, ötan äpükom. Gä no! ägepükos Diogena —
te levesiadolöd vödi, se pük rega, ini ut deü
pop. Siad a täno: Dränos in ob, demü lestim,
tugas: itisölam e mafod; ye stimasuk oba
oineleadom plägü ots, öbe.

Su atos Parmen, asäkom: Li-no ga
lestimol dem reg obas, ü ba-li tefos, nevilam
öloa, te kolü rega tiäd, gretik-el? Diogen:
Nemöb id ome, gretikel. Asäkos deü milita-
l:

Öloa, kaot ⁶ kima, len reg? Diogen ägepü-
kom: Bela Tanaöp ⁷ in Sikilän. — Posü
stun militala, ejenü koat ät, denuo: Ced ibö,
ola, komip ta Persän, aso kodedü stimasük-
li? — Diogen. At, glut vö, in veins oma. —
Parmen. Ab, visü betik e süen in duns öma,
stabsü cifokam dub kapäl, nenü glutöf, ä,
konsidü taked som, in loap. — Diogen. Te
nif e glad, krensü Tänaöp. — Parmen. E zu,
gö, dub vikods oma, dilid len sap Glikäna,
jü Nidäni. — Diogen. Gö, flams, lelits; tän
lefogs de püf e smok. — Parmen. Ogeilom Gli-
käni as pop, ünso läbik, pastimöl. — Diogen.
Tevö dem Tänaöp ä Lipars ⁸, e potidol en,
utas. — Parmen. Yed, okömos mafod, dadu-
käba deü Sagiritan sapik. — Diogen. Li-nolol,
kelosi pop Sikiläna, konom dö Tänaöp? —
Parmen. Panunobös en, dub ol. — Diogen.
Gian Änkelad ⁹, eyokü tal, e stabetepü sil..
päjedos dub Gods, Tänaöp suü otan. Zitü
muf otana, Sikilän dremom, e zun de nudap
giana, binos flam bela.

Parmen. Kitim zed, vuta omik? —

Diogen. Kü dub disostör, kodü flams ota,
(ko)sturöm in ok.

Diogen! ba, no-li zepolöv tökü staf
militala de ob, plo mäned olik? nü säkos
deü Parmen, smilölo. — Diogen ägepükom.
Li-susirolinob-la töbo, tonedi oba, alödü siem
köpa uso?

So epükos deü sapal, e Parmen
ädepartom in siämöf.

TONEDS BOFIK.

„Efalö vitim! adonxänö — rabbits!“
(Willem Tell IV, 3, Schiller)

Gödel sembal, Diogen sapik, edatovölok
se toned oka, dem logam xäne sola, ovü
mei.. estunos len senid oma, das gödelared
azistalom tonedis tel pla bal.

Yunan cädik isludom vedü sapal, äso
Diogen, vö (zeil)aplat milage ä kofa. In neit
klu erolinom tonedi oka, kolü pof¹⁰ lä Korint.
Benö, son oba, palilos deü bäledel, — pla-

kob, (das) sap edafanom oke, uni züpel in
ol. Äsmilos deü yunan, kodü lob(avöds)
mana pälestimöl. Ab Diogen, gleipöl tonedi
oka, erolinom uti, melkolü. Posü ninstur
ota, ekü, asnetidis (üta) su vatalubels; e
stun, yunana! — Diogen apükom: Etuvob
len ol, jöto, julani vo digik. Alefulö, vikodi
ovü ol it! Fegerö, obe, guedis ola tän ote-
vügob dem sedilam utas pöfikeles.

Ägepükosyunana: Befuloböx-nog anikosi
domo; äleadom ispö tonedi oka, äd efagomok.
— Nü esmilom, Diogen, kelda apükos: O, mens
böfik, niluda, sätos-la yame toned; ab, cütom-
söks; liko stadoms-la veratik, plo votikans?

Posü cödät at, espatom inü toned nulik.

Ab yunan cädik, egebliböl domo, in
jemöf, e ga in sen, das imekom-la, gö anu
stepi balid demü sapug.

PLAZIDUS.

„Yume Goda, no rüb mena.“ (Matth. XIX: 6.)

Esibinos, man relik, nemo Plazidus.

Ätevom dem Fikop, notodü löf kemenäla,
in län numakvanas foetik.

Balna, ven su fel ä zenodü foetä-sma-
pop, apredom tefü nem Goda, e dö fat in
sil, eko kömos lu-nim dese sab, vö, blä-
koluflaf¹² venodik, tulokol zü futs oma.
Lenlogedü atos, numakvanf päjekünoms,
niludölso, das snek funomöv Plazidusi. Klu,
dredü venudam snekafe, no ekinoms leng-
leipü ut. Ye, Plazidus, du stan takediko,
e(ko)plifom namis, a suilogedü sil ai.
Atulosok, ne-nim, zü kien, leuns, koap mana!
Möd, in jek umo, azedom natemön, kodü dred.
Ye, Plazidus äistanom, susilogedöl silöpe.

Snek linom anu göti blägik (oka) zü näp
e nökö relädela, dü patenos lumud ove kapün
ome, dü äspag(o s logas äs dub rubainapal,
e kopanü smakiekabrans¹³ deü lineg aso
filaflam in cav manifik. Ye, takedä-ledulö
eisulogedom silöpe. Ätrepos ya in lad sma-
popa säk: Go düp oma ekömom; sav ome,
kima? Abü, nen sma-nof-ed, snekaf edon-
linomok nevivkö de koap (öma) alü talöp,

aslupü ninovag (oka). Anu in stunöf, möd
evilom lenplekön Plazidusi. Ye, pos nedäl
tefüs, äpükom: LenplekoIsöd Otani, Kela
konfidob, ä dem vob Kela, jäfob. Snek zu,
li-no pejafom fa Ötan, esedöl obi? Sav len
öb, vo milag so vem ibö?

G U L M I K E K Ä F.

Vom li-ba vö neläbäd mane, smalü otan,
ya siso begin vola? (Uriel A Costa, III, 7.)

Hilas, yunan floröl, iladyülom dome
länedik palas, sekulivamü tikäl ome in glezif
nidöl Persäna. Us, ji-midälan äsenidofyunani.
Sükof atö fanü om, inü filäds ofa, e stupamü
yunan. me vöds fläta e dub kanid muda
ofik. Abü Hilas etadunom lonediko bätes
ofa. Ib, mag e tids, mota omik äilifoms in
lad ome. Den, ji-tenüdel no äzedofäd eplöpos
lai umo öfe, bestupamü lan öma! So luyo-
füg eglofem in lad yunana, petuböladöl dub
netaked e flagäls.

aso neperivikal, den binom bäledikumel; ä dem blig, yunans lilomsöd bäledikalas. Yunan. Benö! plidosöd obe, ifi nevelo samü geilükünos. Gä pukö! Platon. In märevs oka, tidom obes, dö sap teldik, e nö onevilol [en]; pakonosöd bal otas.

Yunan pädukom ini bledem väpik, e nag esiadölsok[sön], sapal ekonom.

Tamiris kanidal svidik Tracäna avisi-dü reg Örit[os] Ökaläna egetom otana mesedi glorik e stimi aso löfäb musofas. Abü lobavöds regik, mesed nidöl, erüboms kanidale sikale akinü lugloram kleilö kanidöna sägo ifi yülü musofs. Jiötans nogo steböl tiemo bevü deilikans eblesenofs lukina omik zidü koköm su veg. Epönöl me bleinöf omi, ago, i pesumom tälen kanida, ome, sa lekanhapa toenöl. Yunan ädenuom. Liko emögos, das gods, anu tapüköloks, enösoms kanidele, godikosa pegevöl ome? Platon. Utans leno. Enösöm. Me nilnd oma, tog äbeginoms blein e pön- Ga lilö! sapal efövom - fove mära bäledik. Musofs no enö-

söfs god[ä]likosa, atevamü lan Tamirisa,
föümü galit. Lilol kanidüfi ütas, li-uso, in
platanbims? föm otas binom balik ä nen
dek ünso. Sävomso in bujadem dagik,
tonodü kanidüfs zadik omsa bizugiküno in
neit stilöfik. Böd nenolom tefü lan Tami-
risa in blöt zadik.

Platon aseilom devodü kanidüf galita.

Yunan esuistanom lüvü sapal godik ä
me lan pebiedöl. Lenevilü tids nata ä de
sapug egetävom nevelö ini gadöps kadema.
Gä nem yunana panünom leno bevü kani-
dans Heläna.

PARZ, YUDAN E KRIT.

Menade bal püki te bal

SCHLEYER E VOLAPUK.

Ejenos, yudan ekömöl in parzatem das
elogom sanü-fili uso e pükom saludane : Liko,
lenpleksö li-dem fil? Saludana gesag. No

Studels e jistudels in Volapük,
Li-vipons dagetön bukotis nekostö e sina-
jönikis, pelü nedilidasuäms? samöd:

*Visida- ü ladedakads,
matibömed-
ü matösuvokakads,*

Bonedonsöd täno demüs lä

Pekelharing, J., Zaltbommel, Nedän.

Fövo p a t e s t ü t blimü

BÜKOTS

feinik.

ÖNB

+Z100297602